

Резюме на становището на Европейския надзорен орган по защита на данните относно препоръката на Комисията относно подготовката за въвеждането на интелигентни измервателни системи

(Пълният текст на настоящото становище може да бъде намерен на английски, френски и немски език на уебсайта на ЕНОЗД: <http://www.edps.europa.eu>)

(2012/C 335/08)

1. Въведение

1.1. Консултация с ЕНОЗД

1. На 9 март 2012 г. Комисията прие препоръка относно подготовката за въвеждането на интелигентни измервателни системи („препоръката“) ⁽¹⁾. Препоръката беше изпратена на ЕНОЗД за консултация на 19 март 2012 г.

2. Преди приемането на препоръката на ЕНОЗД беше предоставена възможност да предостави неофициални коментари. Някои от коментарите бяха взети предвид в препоръката. В резултат на това заложените в препоръката мерки за защита на данните бяха засилени.

3. ЕНОЗД приветства факта, че Комисията се е консултирала с него официално, както и че преамбюлт на препоръката съдържа позоваване на настоящото становище.

1.2. Цели и контекст на препоръката

4. Целта на препоръката е на държавите-членки да се предоставят насоки относно подготовката за въвеждането на интелигентни измервателни системи ⁽²⁾ в Европа. Предвижда се въвеждането да бъде извършено до 2020 г. за пазарите на електроенергия и на природен газ, като то подлежи на икономическа оценка на разходите и ползите. Оценката ще бъде извършена от всяка държава-членка до 3 септември 2012 г. ⁽³⁾

5. Значителна част от препоръката (раздел I) е посветена на защитата на данните. Важно е, че в препоръката се призовава за подготовката на модел за оценка на въздействието върху защитата на данните ⁽⁴⁾ („моделът“) и представянето му на работната група за защита на личните данни по член 29 („РГ по член 29“) за становище в срок от дванадесет месеца след публикуването на препоръката ⁽⁵⁾.

6. Понастоящем експертна група № 2 към работната група на Комисията за интелигентни енергийни мрежи изготвя първия проект на модела. Работната група беше създадена от Комисията преди приемането на препоръката с цел да се предоставят съвети по отношение на интелигентните енергийни мрежи. Една от подгрупите на работната група, експертна група 2, насочи своята работа към аспектите на сигурността и защитата на данните. Групата включва главно представители на промишлеността (и някои представители на гражданското общество и потребителски групи) ⁽⁶⁾.

7. Комисията се стреми към подход за актове с незадължителна юридическа сила (soft law), който да обхваща: i) препоръка на Комисията, засягаща защитата на данните, наред с други въпроси; и ii) други насоки за държавите-членки под формата на модел за оценка на въздействието върху защитата на данните, който да се прилага по желание от представителите на промишлеността. Този подход се основава на опита, получен

⁽¹⁾ С(2012) 1342 окончателен.

⁽²⁾ За кратко представяне на интелигентните измервателни системи и интелигентните мрежи вж. раздел 2.1 по-долу.

⁽³⁾ Въвеждането и анализът на разходите и ползите се изискват съгласно: i) Директива 2009/72/ЕО относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 55); и ii) Директива 2009/73/ЕО относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94). Предложението на Комисията за директива относно енергийната ефективност (COM(2011) 370 окончателен) („предложение за енергийната ефективност“), което понастоящем се разглежда от законодателите, съдържа допълнителни разпоредби относно интелигентните измервателни системи.

⁽⁴⁾ По отношение на оценките на въздействието върху защитата на данните следва да се отбележи, че в предложението на Комисията за преразгледана обща рамка за защита на данните се предвижда оценките на въздействието върху защитата на данните да станат задължителни в някои случаи и да се предоставят допълнителни насоки за това как следва да се извършват оценките на въздействието. Вж. член 33 от предложението на Комисията за регламент относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни (COM(2012) 11 окончателен). Вж. също параграфи 200—205 от становището на ЕНОЗД от 7 март 2012 г. относно пакета за реформа в областта на защитата на данните, достъпно на адрес: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/Consultation/Reform_package.jsessionid=46ACCFDB9005EB950DF9C7D58BDE5377

⁽⁵⁾ Вж. параграф 5 от препоръката.

⁽⁶⁾ Повече информация за работата на работната група и на експертна група № 2 е налична на уебсайта на работната група на адрес: http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/smartgrids/taskforce_en.htm

от разработването и преразглеждането, вследствие на коментарите на РГ по член 29, на „Предложението на промишлеността за Рамка за оценка на въздействието за приложения с радиочестотна идентификация върху неприкосновеността на личния живот и защитата на данните“⁽¹⁾. Комисията обаче не е изключила необходимостта от законодателни действия на национално и/или европейско равнище⁽²⁾.

1.3. Цели, основни послания и структура на становището на ЕНОЗД

8. Въпреки че настоящото становище на ЕНОЗД е прието в отговор на препоръката на Комисията, то не е строго ограничено до съдържанието на препоръката, тъй като съдържа важни аспекти за въвеждането на интелигентни измервателни системи, свързани със защитата на данните, които не са напълно разгледани в самата препоръка. Във връзка с това ЕНОЗД припомня и своите официални коментари по отношение на предложението за енергийната ефективност⁽³⁾.

9. Становището на ЕНОЗД има три основни цели и послания:

- първо, в становището се оценява препоръката: в него препоръката се приветства като първа стъпка, изтъкват се нейните постижения, но също така се критикуват нейните недостатъци, включително недостатъчната ѝ конкретност,
- второ, въпреки че ЕНОЗД изразява съжаление, че в препоръката не се предоставят по-конкретни и практически насоки относно защитата на данните, той счита, че някои насоки все пак могат да бъдат дадени в модела за оценка на въздействието върху защитата на данните, който се изготвя понастоящем. Поради това в становището се предлагат няколко целенасочени препоръки по отношение на модела,
- трето, в становището Комисията се призовава да оцени дали, освен приемането на препоръката и модела, са необходими допълнителни законодателни действия на равнище ЕС и се предлагат няколко целенасочени препоръки относно възможните законодателни действия.

10. С оглед на посочените цели становището е структурирано, както следва:

- в раздел 2 се прави кратко представяне на понятията интелигентни измервателни системи и интелигентни енергийни мрежи и се обясняват опасенията, които пораждат те по отношение на защитата на данните,
- в раздел 3 се представят общи коментари по отношение на подхода на Комисията, възприет в препоръката, обсъжда се необходимостта за по-нататъшни законодателни действия и се правят препоръки за възможни законодателни действия,
- в раздел 4 се представят някои от основните въпроси, които — според ЕНОЗД — е следвало да бъдат разгледани по-конкретно в препоръката. Някои от тези препоръки могат да служат и като насока за националните или европейските законодатели при обсъждането на допълнителни регулаторни или законодателни действия. Други могат да бъдат взети под внимание при модела за оценка на въздействието върху защитата на данните, който ще бъде разработен,
- в раздел 5 се предлагат няколко целенасочени препоръки относно методологията за оценка на въздействието върху защитата на данните или относно съдържанието на модела, който ще бъде разработен. Те следва да се разглеждат във връзка с раздел 4.

6. Заключение

68. Въвеждането на интелигентни измервателни системи в цяла Европа може да донесе значителни ползи, но от него произтичат и сериозни рискове за защитата на личните данни. То позволява събиране на огромни количества лични данни от европейски домакинства и може да доведе до проследяване на това какво членове на домакинства правят в личния си живот в собствените си домове. Във връзка с тези рискове ЕНОЗД

(1) Виж: http://ec.europa.eu/information_society/policy/rfid/documents/info-2011-00068.pdf и http://cordis.europa.eu/fr7/ict/enet/documents/rfid-pia-framework-a29wp-opinion-11-02-2011_en.pdf

(2) Отбелязва се, че на настоящия етап не е направена оценка на ефективността на този подход за актове с незадължителна юридическа сила в областта на радиочестотната идентификация, нито съществува общодостъпна информация, посочваща ефективността на подхода.

(3) Писмо на ЕНОЗД от 27 октомври 2011 г. до г-н Günther H. Oettinger, член на Комисията, отговарящ за енергетиката, относно предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно енергийната ефективност и за отмяна на Директива 2004/8/ЕО и Директива 2006/32/ЕО, достъпно на: http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Comments/2011/11-10-27_Letter_Oettinger_EN.pdf

приветства усилията на Комисията, положени в препоръката, за предоставяне на насоки на държавите членки относно мерките, които следва да бъдат приети, за да се гарантира, че интелигентните измервателни системи и интелигентните енергийни мрежи се проектират и експлоатират при спазване на адекватни предпазни мерки по отношение на защитата на данните.

69. ЕНОЗД оценява усилията на Комисията да използва предложените неотдавна понятия „защита на данните чрез проектно решение“ и практическите инструменти като оценките на въздействието върху защитата на данните и уведомяването за нарушения по отношение на сигурността. По-специално ЕНОЗД подкрепя плана на Комисията да изготви модел за оценка на въздействието върху защитата на данните и да го представи на РГ по член 29 за становище.

70. ЕНОЗД изразява съжаление, че в препоръката не са предложени по-конкретни и практически насоки относно защитата на данните. Въпреки това той счита, че някои насоки все пак могат да бъдат предоставени в модела, който се изготвя понастоящем. Поради това в становището са представени препоръки по отношение на модела и се подчертава, че моделът трябва да предлага конкретни и практически насоки: набор от най-добри практики и „най-добри налични техники“. Също така е изключително важно моделът да следва стабилна методология и, наред с другото, ясно да свързва всеки риск с адекватен контрол.

71. Освен това в становището Комисията се призовава да оцени дали са необходими допълнителни законодателни действия на равнище ЕС и се правят препоръки за възможните законодателни действия. Някои от тези препоръки вече могат да бъдат приложени чрез изменение на директивата за енергийната ефективност, която понастоящем е внесена в Съвета и Европейския парламент. Те следва да включват най-малко задължително изискване към администраторите на данни да провеждат оценка на въздействието върху защитата на данните и задължение за уведомяване при нарушения по отношение на личните данни (раздел 4.7).

72. ЕНОЗД препоръчва още:

- повече насоки относно правното основание за обработването и предлагания избор на субектите на данните: по-специално, ясно разграничаване на целите, за които данните за потребление на електроенергия могат да бъдат обработвани без съгласието на потребителите и тези, за които е необходимо съгласието на потребителите (раздел 4.2),
- задължително прилагане на технологии за подобряване на неприкосновеността на личния живот („PET“) и други „най-добри налични техники“ за минимизиране на данните (раздел 4.3),
- изясняване на ролите и отговорностите на различните участници с оглед на защитата на данните (раздел 4.4),
- повече насоки относно сроковете за съхраняване; по принцип съхраняването на подробни данни за потреблението на отделни домакинства следва да се позволява само до края на периода, в който сметката може да бъде законно оспорена или да се предяви възражение за плащането, и единствено до степената на детайлност, която се изисква за целите на изготвянето на сметката (без да се засяга правото на потребителя при по-дълго съхраняване въз основа на съгласие да получи например целенасочен съвет по отношение на електроенергията) (раздел 4.5),
- пряк достъп за потребителите до техните данни за потреблението на електроенергия и ефективни методи за уведомяване на субектите на данните за обработването на техните данни; в случай на извличане на данни това следва да включва разкриване на лични профили и логиката на всички алгоритми, използвани за извличане на данни; следва да се предоставя и пълна информация за съществуването на възможност за дистанционно включване/изключване (раздел 4.6).

Съставено в Брюксел на 8 юни 2012 година.

Giovanni BUTTARELLI
Асистент към Европейския надзорен орган
по защита на данните